

NOVI ZAKON O JAVNOJ NABAVI

Biljana Lerman dipl.iur.
HP – Hrvatska pošta d.d., Sektor javne nabave
biljana.lerman@posta.hr

SAŽETAK

Hrvatski sabor usvojio je 03. listopada novi Zakon o javnoj nabavi (NN broj 110/07), koji stupa na snagu 01. siječnja 2008., osim taksativno propisanih odredaba koje stupaju na snagu danom prijama Republike Hrvatske u Europsku uniju. Novi Zakon o javnoj nabavi predstavlja značajni kvalitativni pomak u odnosu na normativna rješenja iz važećeg Zakona o javnoj nabavi (NN broj 117/01 i 92/05). Novim Zakonom o javnoj nabavi uređuju se postupci javne nabave svih vrijednosti te se propisuju ujednačena pravila za sve vrijednosti nabave, u kojima naručitelji i ponuditelji sklapaju ugovore o javnoj nabavi, nadležnosti Ureda za javnu nabavu Vlade RH i Državne komisije za kontrolu postupaka javne nabave kao dva tijela koja čine institucionalni okvir sustava javne nabave te pravna zaštita u vezi s postupcima javne nabave.

UVOD

Javna nabava ili 16,3% BDP Europske Unije, je važan sektor europske ekonomije. Harmonizacija postupaka javne nabave s ciljem sklapanja ugovora je važan doprinos ostvarenju jednog od ciljeva EU koji je prvotno bio deklariran kao zahtjev za stvaranjem zajedničkog, a potom i unutarnjeg tržišta. Zakonodavstvo EU ima za cilj poticanje natjecanja između gospodarskih subjekata što se ostvaruje poticanjem i promoviranjem načela kao što su transparentnost, načelo tržišnog natjecanja, nediskriminacija, učinkovitost, ekonomičnost, jednaki tretman, uzajamno priznavanje, razmjernost i druga.

IZVORI

Kao najvažniji izvor u zakonodavstvu EU za područje javne nabave ističu se *uredbe*, koje djeluju kao «self executing» pravni akti u svim državama članicama EU i to neposredno, bez naknadnih provedbenih akata (članak 249. stavak 2. Ugovora o EZ) i *smjernice* koje obvezuju svaku državu članicu u pogledu cilja koji se valja njome ostvariti, s tim da su nacionalna tijela slobodna u izboru oblika i sredstava. Smjernice imaju izravni vertikalni učinak (članak 249. stavak 3. Ugovora o EZ), no ne i izravni horizontalni učinak, što znači da na temelju smjernice ne može nastati primarni pravni odnos između dva pojedinca, u kojem je jedan nositelj prava, a drugi nositelj korelativne obveze. Pojedinaac, se stoga, ne može na smjernicu pozivati radi zaštite subjektivnog prava koje mu smjernica dodjeljuje u odnosu na drugog pojedinca. Obje vrste navedenih izvora prava EU spadaju u sekundarno pravo EU.

Najvažniji izvori sekundarnog prava EU za pravnu disciplinu javne nabave su:

- *Uredba broj 2195/2002 Europskog parlamenta i Vijeća od 5. studenog 2002. o jedinstvenom riječniku nabave (CPV – Common Procurement Vocabulary)*
- *Smjernica broj 2004/18/EZ Europskoga parlamenta i Vijeća od 31. ožujka 2004. o koordinaciji postupaka za dodjelu ugovora o javnim radovima, ugovora o javnoj nabavi roba te ugovora o pružanju javnih usluga*
- *Smjernica broj 2004/17/EZ Europskoga parlamenta i Vijeća od 31. ožujka 2004. kojom se usklađuju postupci nabave subjekata koji djeluju u sektoru vodnog gospodarstva, energetskom i prometnom sektoru te sektoru poštanskih usluga*
- *Smjernica broj 89/665/EEZ Vijeća od 21. prosinca 1989. o usklađivanju zakona, propisa i upravnih odredbi koji se odnose na primjenu postupaka revizije kod dodjele ugovora o javnim nabavama i javnim radovima*
- *Smjernica broj 92/13/EEZ Vijeća od 25. veljače 1992. o usklađivanju zakona, propisa i upravnih odredbi koje se odnose na primjenu pravila Zajednice o postupcima nabave subjekata koji djeluju na području vodoopskrbe, energije, prijevoza i telekomunikacija.*

Područje javne nabave roba i usluga te ustupanje radova, prvi je put u Republici Hrvatskoj regulirano Uredbom Vlade Republike Hrvatske (NN broj 13/95). Nakon toga, donesen je Zakon o nabavi roba, usluga i ustupanju radova (NN broj 142/97 32/01), koji je prestao važiti stupanjem na snagu Zakona o javnoj nabavi (NN broj 117/01).

Paralelno s aktivnostima zakonodavca, na području javne nabave nije izostao angažman predstavnika izvršne vlasti RH, te je Vlada Republike Hrvatske na temelju članka 76. Zakona o javnoj nabavi (NN broj 117/01) na sjednici održanoj 7. veljače 2002. godine, donijela Uredbu o postupku nabave roba, radova i usluga male vrijednosti, kojom se uređuju postupci nabave koji prethode sklapanju ugovora o nabavi roba i usluga te ustupanju radova u vrijednosti do 200.000,00 kuna, bez poreza na dodanu vrijednost (PDV), u proračunskoj ili poslovnoj godini (NN broj 14/02).

Zakon o javnoj nabavi pokazao se, u praksi, kao nepotpun te su time mnoga područja javne nabave bila ili uopće ne regulirana ili nedovoljno regulirana, što je ostavljalo mnogo prostora raznim pogodovanjima ponuditeljima te je unosilo nepredvidivost i pravnu nesigurnost.

Situaciju pravne nesigurnosti, zakonodavac je pokušao riješiti donošenjem krucijalnih izmjena i dopuna, Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o javnoj nabavi (NN broj 92/05).

RAZLOZI ZA DONOŠENJE NOVOG ZAKONA O JAVNOJ NABAVI

Unatoč svim aktivnostima i naporima nadležnih institucija i stručnjaka u reguliranju postupaka javne nabave, u praksi su uočene mnoge nedoumice i nepravilnosti, koje su stvarale poteškoće kako naručiteljima s jedne strane tako i ponuditeljima s druge strane, a koje su iziskivale daljnji rad na poboljšanju zakonodavnog okvira javne nabave u RH.

RH je 29. listopada 2001. godine u Luxembourgu zajedno s Europskom unijom i njenim državama članicama potpisala Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju (NN – Međunarodni ugovori broj 14/01, u daljnjem tekstu: SSP), nakon čega je uslijedio postupak ratifikacije (potvrđivanja) Sporazuma u državama članicama Europske unije, Europskom parlamentu i Republici Hrvatskoj.

Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju stupio je na snagu 1. veljače 2005. te su njime prvi put su uspostavljeni ugovorni odnosi između Republike Hrvatske i Europske Unije, što za sobom povlači određene pravne posljedice odnosno prava i obveze za ugovorne strane.

Između ostalog obveza RH je, sukladno glavi VI. *USKLAĐIVANJE PRAVA, PROVEDBA PRAVA I PRAVILA TRŽIŠNOGA NATJECANJA* članku 69., osigurati postupno usklađivanje postojećih zakona i budućega zakonodavstva s pravnom stečevinom Zajednice (*acquis communautaire*). Pravna stečevina Europske unije (francuski *acquis communautaire*) je naziv koji se odnosi na cjelokupno dosad akumulirano pravo EU, odnosno na skup pravnih normi i odluka koje obvezuju sve zemlje članice unutar Europske Unije. Prema tome, *acquis communautaire* čini između ostalog, primarno i sekundarno pravo EU odnosno osnivački ugovori i akti koje donose tijela EU, a koji se primjenjuju izravno i neizravno.

Usklađivanje koje je započelo danom potpisivanja SSP uključuje, sukladno članku 72. SSP, i područje javne nabave. Za pregovore o pristupanju Hrvatske i Turske Europskoj uniji, pravna stečevina je podijeljena na 35 poglavlja, s tim da poglavlje broj 5. nosi naslov Javne nabave. Kako bi se riješili spomenuti problemi i osiguralo ispunjavanje obveza koje je RH preuzela potpisivanjem Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju, Hrvatski sabor je na sjednici 3. listopada 2007. donio Zakon o javnoj nabavi (NN broj 110/07), koji stupa snagu 1. siječnja 2008. godine.

NOVI ZAKON O JAVNOJ NABAVI – PROMJENE

Polazišta za Zakon o javnoj nabavi, uz praksu Europskog suda i poznavanje zakonodavstva u području javne nabave drugih država članica, je i sekundarno pravo Europske zajednice.

Zakon sadrži osam dijelova koji obuhvaćaju slijedeće odredbe:

- Opće odredbe,
- Postupak javne nabave za javne naručitelje ,
- Posebne odredbe za naručitelje u djelatnosti vodoopskrbe, energetike, prometa i poštanskih usluga,
- Nabava male vrijednosti,
- Pravna zaštita,
- Ured za javnu nabavu Vlade Republike Hrvatske,
- Prekršajne odredbe i
- Prijelazne i završne odredbe.

Temeljne promjene u odnosu na važeći Zakon o javnoj nabavi su znatno veća transparentnost i javnost postupka nabave, znatno skraćanje trajanja postupka nabave, pojednostavljenje i pojeftinjenje postupka nabave, kao i djelotvorniji sustav pravne zaštite. Najvažnija promjena je u tome što ćemo od 01.01.2008. godine imati jedinstveni zakon koji uređuje sve postupke nabave, a ne kao sada zakonski i podzakonski akt, jer je člankom 176. Zakona o javnoj nabavi (NN broj 110/07) propisano da danom stupanja na snagu tog Zakona (01.01.2008.) prestaju vrijediti, između ostalog, Zakon o javnoj nabavi (NN broj 117/01 i 92/05), kao i Uredba o postupku nabave roba, radova i usluga male vrijednosti (NN broj 14/02).

Zakon o općem upravnom postupku (NN broj 53/91 i 103/96) koji se kao supsidijarni izvor postupovnog prava primjenjuje na postupke javne nabave u novom Zakonu se na nekoliko mjesta i izrijekom spominje. Tako je u članku 38. određeno da se na računanje rokova primjenjuju odredbe sukladno zakonu kojim se uređuje upravni postupak, u članku 163. da se na postupak pred Državnom komisijom za kontrolu postupaka javne nabave, a koji nije uređen odredbama Zakona, primjenjuju odredbe zakona kojim se uređuje upravni postupak, te se u članku 89., 90. i 151. spominju termini izvršnosti i konačnosti odluka, koje treba tumačiti sukladno pravilima upravnog postupka. Članak 89. govori o učinku odluke o odabiru, te utvrđuje da protekom roka mirovanja odnosno dostavom odluke Državne komisije za kontrolu postupaka javne nabave kojom se žalba odbacuje ili odbija, odluka o odabiru postaje izvršna te nastaje ugovorni odnos između javnog naručitelja i odabranog ponuditelja. Članak 90. sadrži opće odredbe o završetku postupka javne nabave i utvrđuje da postupak javne nabave završava konačnošću odluke o odabiru ili konačnošću odluke o poništenju. Članak 151. navodi odluke koje Državna komisija za kontrolu postupaka javne nabave može donositi, te u stavku 3. utvrđuje da je odluka Državne komisije konačna i izvršna. Zakon o

općem upravnom postupku supsidijarno se koristi kao postupovno pravilo u postupku javne nabave, u postupku pravne zaštite prava iz javne nabave, kao i u sudskoj kontroli koja se provodi pred Upravnim sudom Republike Hrvatske.

NOVI POJMOVI

Radi što boljeg razumijevanja i snalaženja u složenom sustavu javne nabave novi Zakon, u članku 2., postojeće pojmove definira drugačije i detaljnije, te uvodi nove pojmove, kao npr. naručitelj, okvirni sporazum, dinamički sustav nabave, elektronička dražba, elektroničko sredstvo, jedinstveni rječnik javne nabave, natjecateljski dijalog, natječaj, neprikladna i neprihvatljiva ponuda. **Naručitelj** koji je obveznik primjene Zakona jest javni naručitelj i naručitelj koji obavlja djelatnosti na području vodoopskrbe, energetike, prometnih i poštanskih usluga koji gospodarskom subjektu ima namjeru dati ili ugovorom daje nalog za izvršenje nabave. Kao nešto drugačiji, a novi pojam uvodi se **natječaj**, koji se provodi kao otvoreni ili ograničeni postupak, koji omogućava dobivanje plana ili projekta koji je odabrao ocjenjivački sud, uglavnom u području prostornog planiranja, arhitekture i graditeljstva, inženjerstva ili obrade podataka, nakon provedenog natjecanja, s dodjelom ili bez dodjele nagrada.

IZUZEĆA OD PRIMJENE ZAKONA

Zakon u članku 5. propisuje izuzeća od primjene odnosno situacije u kojima javni naručitelji i naručitelji koji obavljaju djelatnosti na području vodoopskrbe, energetike, prometnih i poštanskih usluga, ne primjenjuju taj Zakon. U odnosu na važeće pravno uređenje novim je Zakonom lista izuzeća strukturirana na drugačiji način, proširena je nekim novim slučajevima, a neki su slučajevi po novom Zakonu kategorizirani kao izuzeća iako su prema važećem Zakonu o javnoj nabavi uređeni unutar odredaba o izravnoj pogodbi, koju novi Zakon kao pojam ne spominje. Bitna novina je to da su javni naručitelji i naručitelji koji obavljaju djelatnosti na području vodoopskrbe, energetike, prometnih i poštanskih usluga, u slučaju postojanja nekog od razloga za izuzeće od primjene Zakona, obvezni prije sklapanja ugovora u Elektroničkom oglasniku javne nabave u Narodnim novinama objaviti obavijest o početku postupka javne nabave, koja sadrži podatke iz članka 13. Zakona.

NAČINI DOSTAVLJANJA INFORMACIJA

Odjeljkom 1. «Načini dostavljanja informacija», glave II. «Odredbe o provedbi postupka javne nabave» 2. dijela regulirani su detaljno načini komunikacija između naručitelja i gospodarskih subjekata koji su postojali i prije, no nisu bili izričito navedeni, kao i novi načini komunikacija, posebice **elektronička komunikacijska sredstva**. To se ogleda u novom elektroničkom sustavu javnih objava u Elektroničkom oglasniku javne nabave u Narodnim novinama, kojim je predviđeno javno objavljivanje u Elektroničkom oglasniku javne nabave svih postupaka

nabave, te npr. u mogućnosti da javni naručitelj, najkasnije u dokumentaciji za nadmetanje izrijekom dopusti dostavu ponuda elektroničkim putem, s tim da javni naručitelj tom prilikom navodi dostavlja li se ponuda isključivo elektroničkim putem ili se ta ista ponuda dostavlja i u papirnatom obliku. Elektronička dostava dokumentacije za nadmetanje, ponuda i isprava, koje su u vezi s ocjenom ponude, mora se izvršiti primjenom naprednog elektroničkog potpisa odnosno na način koji jamči cjelovitost i izvornost sadržaja dostavljenoga elektroničkog dokumenta, s tim da se elektronički dostavljene pošiljke smatraju dostavljenima u trenutku kad su podaci te pošiljke dospjeli na elektroničko područje kojim raspolaže primatelj.

JEDINSTVENI RJEČNIK JAVNE NABAVE

Radi ispunjavanja obveza koje RH ima glede prilagodbe svojeg zakonodavstva *acquis communautaire* EU, omogućavanja jednostavnijeg opisivanja predmeta nabave i sprječavanja zlouporaba člankom 35. novog Zakona u javnoj nabavi predviđeno je za javne naručitelje obvezno korištenje Jedinog rječnika javne nabave (CPV) u objavama, a člankom 174. utvrđena je obveza Vlade da, u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu novog Zakona, donese Uredbu o uvjetima primjene Jedinog rječnika javne nabave (CPV).

DOKAZI SPOSOBNOSTI

Novim Zakonom su uvjeti i dokazi sposobnosti u nekim aspektima drugačije regulirani negoli u važećim propisima, naglašava se načelo razmjernosti odnosno da se dokazi mogu zahtijevati samo u mjeri opravdanoj predmetom nabave i procijenjenom vrijednošću nabave, te su dodani neki potpuno novi dokazi sposobnosti. Tako se više ne traži kao dokaz sposobnosti izjava ponuditelja o nekažnjavanju u vezi sa sudjelovanjem u zločinačkoj organizaciji, korupciji, prijevari i pranju novca, već je člankom 50. propisana obveza javnog naručitelja da od svakog gospodarskog subjekta zahtijeva dokaz da gospodarskom subjektu ili osobi ovlaštenoj za zastupanje nije izrečena pravomoćna osuđujuća presuda za kaznena djela zbog sudjelovanja u zločinačkoj organizaciji, korupciji, prijevari i pranju novca, odnosno odgovarajuća kaznena djela prema propisima zemlje sjedišta gospodarskog subjekta sukladno posebnim propisima zemlje sjedišta gospodarskog subjekta. Osim toga, također člankom 50. propisano je pravo javnog naručitelja da od gospodarskog subjekta traži dokaz da isti ili osoba ovlaštena za zastupanje gospodarskog subjekta nije pravomoćno kažnjena za profesionalni propust ili da nije učinio profesionalni propust, te je propisana i starost navedenih dokaza o nekažnjavanju, a to je 30 dana do dana slanja objave. Nadalje, nove dokaze sposobnosti Zakon navodi u članku 54. koji nosi naslov «Norme osiguranja kvalitete i norme upravljanja okolišem», kojim je utvrđeno pravo javnog naručitelja da može od

gospodarskog subjekta zahtijevati dokaz o pridržavanju određene norme za osiguranje kvalitete, kao i potvrdu (certifikat) o usklađenosti gospodarskog subjekta sa određenim normama upravljanja okolišem, koje izdaju neovisna tijela.

PROVEDBA POSTUPKA JAVNE NABAVE

Jedna od zakonskih novina kojom se jamči transparentnost postupaka javne nabave su i odredbe o javnom otvaranju ponuda. U 2. dijelu, glavi II., odjeljku 6., odsjeku 3. predviđeno je javno otvaranje ponuda s mogućnošću nazočnosti svake osobe bez obzira je li ponuditelj u postupku nabave, što znači da javnom otvaranju ponuda mogu prisustvovati ovlašteni predstavnici ponuditelja i osobe sa statusom ili bez statusa zainteresirane osobe.

Odjeljcima 7. i 8. glave II. 2. dijela utvrđene su značajne promijene u odnosu na važeći zakon. Odredbom članka 85. utvrđeno je da je **za odabir dovoljna jedna prihvatljiva ponuda**, što je vrlo bitno za naručitelje koji za sada, da bi izvršili odabir najpovoljnije ponude, moraju imati najmanje dvije prihvatljive ponude. Vrlo je čest slučaj u praksi bio da su se nadmetanja preko nekoliko puta ponavljala i to baš iz razloga što naručitelji nikako, usprkos svim pravilno provedenim radnjama u tijeku postupka nadmetanja, nisu mogli učiniti odabir jer su uzastopno pristizale po samo jedna prihvatljiva ponuda po nadmetanju.

Po važećem Zakonu postoji obveza naručitelja da, sukladno članku 63., pošalje preporučenim pismom odluku o odabiru ili poništenju nadmetanja, no člankom 86. novog Zakona propisana je obveza javnog naručitelja da odluku o odabiru, s preslikom zapisnika o pregledu i ocjeni ponuda, svakom ponuditelju dostavi preporučenom poštom s povratnicom ili na drugi dokaziv način. Nadalje, novine su utvrđene člankom 88., a sastoje se u tome da javni naručitelj ne smije potpisati ugovor o javnoj nabavi prije isteka roka mirovanja, koji iznosi 12 dana od dana dostave odluke o odabiru svakom ponuditelju, te da je odluka o odabiru ništava ako ju javni naručitelj nije bez odgode dostavio svakom ponuditelju.

NOVI POSTUPCI JAVNE NABAVE

U 2. dijelu Zakona o javnoj nabavi koji nosi naslov «Postupak javne nabave za javne naručitelje» daje se potpun opis svakog postupka nabave, te se osim uobičajenih, reguliraju i novi postupci javne nabave kao što je **natjecateljski dijalog**, koji omogućava komunikaciju između javnog naručitelja i ponuditelja i to isključivo sa svrhom definiranja naručiteljevih potreba i zahtjeva tj. predmeta nabave. Odabir natjecateljskog dijaloga dopušten je ako je riječ o osobito složenom predmetu nabave i ako sklapanje ugovora nije moguće putem otvorenog ili ograničenog postupka javne nabave. Natjecateljski dijalog se odvija u fazama. Prvo javni naručitelj objavljuje poziv za nadmetanje u kojem navodi svoje potrebe i zahtjeve u vezi s predmetnom nabavom. Nakon toga, se dostavlja poziv za sudjelovanje u natjecateljskom dijalogu i to onim natjecateljima koji su, na temelju objave, pravodobno

postavili zahtjeve za sudjelovanje i koji su sukladno Zakonu dokazali svoju sposobnost. U članku 26. Zakona točno se propisuje što se pozivu za sudjelovanje u natjecateljskom dijalogu mora priložiti, koje obavijesti i podatke isti mora sadržavati. Javni naručitelj vodi dijalog s natjecateljima s ciljem pronalaženja jednog ili više rješenja, s tim da tijekom dijaloga javni naručitelj raspravlja sa svakim natjecateljem samo o njegovu rješenju ili rješenjima koja je dostavio, osim ako je natjecatelj dao suglasnost da se njegova rješenja ili dijelove rješenja ili povjerljive informacije mogu proslijediti drugim natjecateljima. Nakon završetka dijaloga donosi se odluka o zaključenju faze dijaloga, s navodom osnovnih odrednica odabranog rješenja ili odabranih rješenja, te javni naručitelj pozivom na predaju konačne ponude, poziva preostalog natjecatelja ili preostale natjecatelje da na temelju osnovnih odrednica odabranog rješenja ili odabranih rješenja u fazi dijaloga dostave svoju konačnu ponudu. Na temelju dostavljenih konačnih ponuda javni naručitelj obvezan je prema kriterijima za odabir, koji su određeni u pozivu na nadmetanje ili opisnoj dokumentaciji i koji su tijekom poziva na sudjelovanje u natjecateljskom dijalogu nadopunjeni ili prilagođeni, odabrati ekonomski najpovoljniju ponudu. Znači, pri sklapanju ugovora na temelju natjecateljskog dijaloga odluka o odabiru donosi se isključivo prema kriteriju ekonomski najpovoljnije ponude.

Glavom III., 2. dijela uređeni su posebni ugovori i posebni postupci, te je ta cijela glava potpuna novost, vezano uz koju će se u praksi postavljati mnoga pitanja, ali će i pridonijeti učinkovitijem sustavu javne nabave. Novi posebni načini nabave jesu elektronička dražba i dinamički sustav nabave, a velika novost je posebni okvirni sporazum.

Elektronička dražba je način provedbe postupka koji se ponavlja i koji uključuje elektronički sustav za predstavljanje novih cijena, izmijenjenih naniže, i/ili novih vrijednosti koje se odnose na određene elemente ponuda, a odvija se nakon početne potpune procjene ponuda i omogućava njihovo rangiranje pomoću automatskih metoda procjene. Ona je dodatni stupanj otvorenog, ograničenog ili pregovaračkog postupka javne nabave. Provedba elektroničke dražbe temelji se na pravilniku o elektroničkoj dražbi koji donosi javni naručitelj i koji je sastavni dio dokumentacije za nadmetanje, a u članku 97. Zakona navode se podaci koje isti obvezno mora sadržavati. Prije započinjanja elektroničke dražbe javni naručitelj donosi punu početnu procjenu ponuda u skladu s kriterijem/kriterijima za odabir i značenjem koje im je pridano. U postupku elektroničke dražbe dopušteno je sudjelovanje svim sposobnim ponuditeljima koji su dali ponude u postupku koji je prethodio dražbi, te se stalno istodobno elektroničkim putem pozivaju, ili im se omogućava, da u skladu s odredbama iz dokumentacije za nadmetanje nude nove cijene i/ili nove vrijednosti za sastavne dijelove ponude za koje se provodi elektronička dražba. Javni naručitelj obvezan je svim ponuditeljima kojima je dopušteno sudjelovanje u elektroničkoj dražbi osigurati, od trenutka odašiljanja poziva na sudjelovanje u dražbi, neposredan, neograničen i besplatan

elektronički pristup ukupnoj dokumentaciji, te ne smije otkriti identitet ponuditelja tijekom bilo koje faze elektroničke dražbe. Javni naručitelj može završiti elektroničku dražbu:

1. u trenutku koji je određen pozivom na sudjelovanje u elektroničkoj dražbi (prema navedenom datumu i vremenu), ili
2. ako nakon zaprimanja posljednje dostavljene ponude unutar određenog razdoblja, utvrđenog u pozivu na sudjelovanje u elektroničkoj dražbi, nema dostavljenih novih ponuda koje zadovoljavaju uvjete koji se tiču minimalnih razlika, ili
3. nakon završetka posljednje faze elektroničke dražbe, utvrđene u pozivu na sudjelovanje u elektroničkoj dražbi.

Zakon razlikuje jednostavnu i složenu elektroničku dražbu te daje javnom naručitelju pravo da slobodno bira između provedbe jedne od te dvije opcije. Osim toga, određuje da se kod jednostavne elektroničke dražbe odluka o odabiru mora donijeti na temelju najniže cijene, a kod složene elektroničke dražbe na temelju ekonomski najpovoljnije ponude.

Nakon završetka elektroničke dražbe, naziv uspješnog ponuditelja i cijena njegove ponude bez odgode se objavljuje na internetskoj adresi navedenoj u pravilniku o elektroničkoj dražbi. Predmetna objava vrijedi kao dostava odluke o odabiru.

Dinamički sustav nabave je potpuno elektronički način provedbe postupka javne nabave, koji se smije uspostaviti i odvijati nakon provedbe otvorenog postupka javne nabave.

Naručitelj mora u objavi o javnoj nabavi tj. u pozivu na nadmetanje u otvorenom postupku javne nabave navesti da se nakon provedbe otvorenog postupka javne nabave uspostavlja dinamički sustav nabave. Javni naručitelj obavezan je od dana odašiljanja objave do trenutka završetka dinamičkog sustava osigurati neposredan, neograničen i besplatan elektronički pristup ukupnoj dokumentaciji za nadmetanje. U dinamičkom sustavu nabave dopušteno je sudjelovanje svim ponuditeljima koji su u skladu s dokumentacijom za nadmetanje o uspostavljanju dinamičkog sustava nabave dokazali sposobnost i koji su u otvorenom postupku nabave predali dopuštene indikativne ponude, uz poštivanje odredaba odsjeka 2. odjeljka 6. glave II., koji nosi naslov «POSEBNE ODREDBE O PONUDI».

Tijekom trajanja dinamičkog sustava nabave javni naručitelj mora, u skladu s uvjetima iz stavka 6. i 7., članka 103. Zakona, omogućiti dostavu indikativne ponude novozainteresiranim gospodarskim subjektima te im kao sudionicima dopustiti sudjelovanje u dinamičkom sustavu nabave.

Dinamički sustav nabave smije trajati najduže četiri godine, a iznimno iz opravdanih i obvezno obrazloženih razloga, može se predvidjeti njegovo duže trajanje.

Ugovor o javnoj nabavi na temelju dinamičkog sustava nabave, uspostavljenog sukladno odredbi članka 103. Zakona, sklapa se isključivo elektronički prema postupku opisanom u odredbama članka 104. Zakona.

Okvirni sporazum je sporazum između jednog ili više naručitelja i jednog ili više gospodarskih subjekata svrha kojega je utvrditi uvjete pod kojima se sklapaju ugovori koji se dodjeljuju tijekom određenog razdoblja, posebice u pogledu cijene i, prema potrebi, predviđenih količina, čije se stranke odabiru nakon provedbe otvorenog postupka javne nabave, ograničenog postupka javne nabave, pregovaračkog postupka javne nabave ili postupka natjecateljskog dijaloga. Gospodarskim subjektima koji su iskazali svoj interes za okvirni sporazum javni je naručitelj obavezan dostaviti dokumentaciju za nadmetanje ili je elektronički staviti na raspolaganje, bez odgode, najkasnije u roku šest dana od dana zaprimanja zahtjeva gospodarskog subjekta. Okvirni sporazum sklapa se s jednim ili više ponuditelja koji su sukladno objavljenom kriteriju/kriterijima za donošenje odluke o odabiru dali najbolje ocijenjene ponude. Okvirni sporazum može se sklopiti za razdoblje od četiri godine, a iznimno na duže razdoblje iz opravdanih razloga, uz obvezu obrazloženja, a vezano uz predmet nabave.

Ugovori se mogu sklapati na temelju okvirnog sporazuma provedbom otvorenog postupka javne nabave, ograničenog postupka javne nabave, pregovaračkog postupka javne nabave ili postupka natjecateljskog dijaloga, pri čemu se ugovorne strane biraju prema kriteriju najniže cijene ili ekonomski najpovoljnije ponude. Ugovor o javnoj nabavi na temelju okvirnog sporazuma sklapa se sukladno postupku opisanom u odredbama članka 102. Zakona, samo između onog odnosno onih javnih naručitelja i onog odnosno onih gospodarskih subjekata koji su strane okvirnog sporazuma, s tim da ugovorne strane ne smiju mijenjati bitne uvjete okvirnog sporazuma. Sukladno stavku 2. članka 37. Zakona javni naručitelj obavezan je obavijest o svakom sklopljenom okvirnom sporazumu objaviti u Elektroničkom oglasniku javne nabave u NN, dok ne postoji obveza davanja obavijesti o ugovorima o javnim radovima, ugovorima o javnoj nabavi robe i ugovorima o javnim uslugama koji su sklopljeni na temelju okvirnog sporazuma.

POSEBNE ODREDBE ZA NARUČITELJE U DJELATNOSTI VODOOPSKRBE, ENERGETIKE, PROMETA I POŠTANSKIH USLUGA

3. dio Zakona o javnoj nabavi sadrži posebne odredbe koje primjenjuju naručitelji koji obavljaju djelatnosti na području vodoopskrbe, energetike, prometa i poštanskih usluga te javni naručitelji kada sklapaju ugovore za potrebe djelatnosti u navedenim područjima, s tim da se primjenjuju odgovarajuće odredbe 2. dijela Zakona «Postupak javne nabave za javne naručitelje» ukoliko nije drugačije propisano 3. dijelom Zakona. Radi što boljeg razumijevanja odredaba 3. dijela Zakona korisno je usporediti ih sa zakonima koji reguliraju predmetne djelatnosti. Tako je primjerice za Hrvatsku poštu d.d. posebno značajan članak 111. koji nosi naslov «Poštanske usluge», a koji treba usporediti sa Zakonom o pošti (NN broj 172/03, 15/04 i 92/05). Posebne odredbe 3. dijela Zakona o javnoj nabavi se, sukladno stavku 1.

članka 111., odnose na djelatnosti na području pošte, koje obuhvaćaju pružanje poštanskih usluga ili pod uvjetima navedenim u stavku 4. članka 111., drugih usluga koje ne uključuju poštanske usluge. Prema stavku 2. članka 111. Zakona o javnoj nabavi poštanske usluge jesu usluge koje se odnose na prijam, prijenos i uručenje, preuzimanje, razvrstavanje, transport i dostavu poštanskih pošiljaka. Te usluge obuhvaćaju:

1. rezervirane poštanske usluge, a to su poštanske usluge koje u skladu sa Zakonom o pošti obavlja jedino javni operater,
2. ostale poštanske usluge, a to su poštanske usluge koje se u skladu s važećim propisima o poštanskim uslugama ne mogu rezervirati za davatelje univerzalnih usluga.

Prema članku 2. Zakona o pošti, poštanske usluge su usluge prijama, prijenosa i uručnja poštanskih pošiljaka, rezervirane poštanske usluge su usluge prijama, prijenosa i uručnja pismovnih pošiljaka koje u skladu s Zakonom o pošti obavlja jedino javni operator, a univerzalne poštanske usluge su skup poštanskih usluga određene kvalitete koje su uz pristupačne cijene dostupne svim korisnicima usluga na području na kojem je izdana dozvola, a javni operator mora osigurati da pod jednakim uvjetima, glede određene kvalitete i pristupačne cijene budu dostupne svim korisnicima usluga na cijelom području Republike Hrvatske. Sukladno stavku 3. članka 111. Zakona o javnoj nabavi poštanska pošiljka je pismovna pošiljka, poštanska i brzojavna uputnica i paket adresiran na određenog primatelja kojemu se pošiljka treba uručiti bez obzira na težinu. Osim pismovnih, poštanska pošiljka uključuje knjige, kataloge, novine i časopise, kao i poštanske pakete i slično koji sadrže robu sa ili bez tržišne (komercijalne) vrijednosti, neovisno o njihovoj težini, dok je sukladno članku 2. Zakona o pošti poštanska pošiljka pismovna pošiljka, poštanska i brzojavna uputnica i paket adresiran na određenog primatelja kojemu se pošiljka treba uručiti. Nadalje, kao što je naprijed navedeno postoje i druge usluge koje nisu poštanske, a na koje se primjenjuju odredbe 3. dijela Zakona o javnoj nabavi i to pod uvjetom da ih obavlja subjekt koji obavlja poštanske usluge i da te usluge nisu izravno izložene tržišnom natjecanju. Stavak 4. članka 111. Zakona o javnoj nabavi utvrđuje da se te druge usluge obavljaju na slijedećim područjima:

1. usluge upravljanja poštanskom službom (usluge i prije i poslije otpreme, kao što su usluge upravljanja urudžbenim uredom),
2. usluge dodane vrijednosti u vezi s elektroničkim sredstvima i koje se u cijelosti pružaju putem elektroničkih sredstava (uključujući sigurno slanje šifriranih dokumenata elektroničkim sredstvima, usluge vođenja adresa i slanje preporučene elektroničke pošte),

3. usluge koje se odnose na pošiljke drugačije od onih pošiljki naznačenih u stavku 3. članka 111. (npr. neadresirane pošiljke, reklamne pošiljke, promidžbene pošiljke i sl.),
4. financijske usluge prema definiciji iz kategorije 6 Dodatka II. A i članka 5. točke 9. Zakona,
5. filatelističke usluge,
6. logističke usluge koje su kombinacija fizičke dostave i/ili skladištenja i drugih nepoštanskih djelatnosti.

No, ipak je stavkom 1. članka 113. Zakona o javnoj nabavi određeno da postupci javne nabave za obavljanje djelatnosti na području vodoopskrbe, energetike, prometa i poštanskih usluga ne podliježu odredbama 3. dijela Zakona, ako je u RH ta djelatnost izravno izložena natjecanju na tržištima kojima pristup nije ograničen, s tim da se neposredna izloženost tržišnom natjecanju utvrđuje pomoću kriterija koji su u skladu s odredbama o tržišnom natjecanju Ugovora o osnivanju Europske zajednice. Pretpostavlja se da pristup tržištu nije ograničen ako su propisi prava EZ preuzeti u RH, s tim da ako postoji takva pretpostavka i ako je neovisno nacionalno tijelo nadležno za predmetnu djelatnost utvrdilo da postupci javne nabave za obavljanje djelatnosti na području vodoopskrbe, energetike, prometa i poštanskih usluga ne podliježu odredbama 3. dijela Zakona o javnoj nabavi, taj dio se neće primjenjivati na takve postupke, ako Europska komisija u svojoj odluci, koju donosi na vlastitu inicijativu ili inicijativu naručitelja, i u roku kojem propiše utvrdi primjenjivosti stavka 1. članka 113. na određenu djelatnost. Osim naručitelja i resorno ministarstvo mora, u slučaju da smatra da je stavak 1. članka 113. Zakona o javnoj nabavi primjenjiv na određenu djelatnost, o tome obavijestiti nadležno tijelo koje je to dužno prijaviti Europskoj komisiji.

Prema tome, u ovom dijelu Zakona o javnoj nabavi po prvi put se izrijeком spominje Ugovor o osnivanju EZ kao primarni izvor prava EU, koji se primjenjuje izravno. Kako su odredbe Ugovora o osnivanju EZ, uključujući odredbe o tržišnom natjecanju, vrlo općenite i teško same po sebi primjenjive u praksi, prilikom njihovih tumačenja trebamo uzeti u obzir praksu Suda EZ kao tijela mjerodavnog za autentično tumačenje propisa EU, općenito.

Naručitelji mogu slobodno birati između otvorenog, ograničenog ili pregovaračkog postupka javne nabave s prethodnom objavom, osim pregovaračkog postupka javne nabave bez prethodne objave koji naručitelj smije primijeniti samo u posebnim slučajevima i okolnostima, propisanim u članku 116. Zakona o javnoj nabavi. Glava III. 3. dijela sadrži odredbe o objavljivanju koje se donekle razlikuju od odredaba o objavljivanju koje vrijede za sve ostale, javne naručitelje. Tako npr. stavak 2. članka 117. Zakona o javnoj nabavi određuje da se poziv na nadmetanje može objaviti putem:

1. prethodne (indikativne) obavijesti ili
2. uspostavljanja kvalifikacijskog sustava ili

3. objave iz stavka 1. točke 1. do 4.

Sustav kvalifikacije gospodarskih subjekata je, izuzev prethodne (indikativne) obavijesti, potpuno novi pojam i sustav, čiju svrhu i način kako se mogu zatražiti pravila kvalifikacije naručitelji, koji uspostave ili vode takav sustav, moraju navesti u objavi i osigurati da gospodarski subjekt u svakom trenutku može zahtijevati kvalifikaciju. Sustav kvalifikacije može obuhvaćati različite stupnjeve, a vodi se na osnovi objektivnih kvalifikacijskih kriterija i pravila koje postavlja naručitelj, a koji se po potrebi mogu prilagođavati i obuhvaćati uvjete o sposobnosti. Ako se poziv na nadmetanje objavljuje putem uspostavljanja sustava kvalifikacije, natjecatelji se odabiru u ograničenom ili pregovaračkom postupku javne nabave, između gospodarskih subjekata koji su se kvalificirali u okviru sustava kvalifikacije.

Odredbe o rokovima koje primjenjuju naručitelji na koje se odnose odredbe 3. dijela Zakona o javnoj nabavi, također se razlikuju od odredaba o rokovima koje primjenjuju ostali, javni naručitelji. Pa tako, ukoliko rok za donošenje odluke o odabiru nije naveden u dokumentaciji za nadmetanje, on iznosi 60 dana od dana isteka roka za dostavu ponude, dok taj isti rok za ostale, javne naručitelje iznosi 30 dana od dana isteka roka za dostavu ponude.

U glavi V. 3. dijela Zakona o javnoj nabavi sadržane su odredbe koje se primjenjuju na ponude koje obuhvaćaju robu podrijetlom iz drugih zemalja s kojima EZ nije sklopila sporazum kojim se gospodarskim subjektima iz EZ osigurava usporediv i uspješan pristup tržištima tih zemalja. Najznačajnija je odredba prema kojoj se ponuda dostavljena u svrhu nabave robe može odbiti ako je udio robe podrijetlom iz drugih zemalja, koji je određen u skladu s Uredbom Vijeća (EEZ-a) broj 2913/92 od 12. listopada 1992. kojom se utvrđuje Carinski kodeks EZ, veći od 50% ukupne vrijednosti robe obuhvaćene ponudom. Prema tome, opet se Zakon o javnoj nabavi izriječno poziva na pravo EU i to ovaj put na izvor sekundarnog prava EU, za čije tumačenje je također nadležan Sud EZ. No, da bi znali primijeniti ovakve i slične odredbe Zakona o javnoj nabavi potrebno je osnovno znanje o pravu EU općenito, čemu se u svim pravnim krugovima RH kao zemlje kandidatkinje za članstvo u EU, sve više teži.

NABAVA MALE VRIJEDNOSTI

Odredbe dijela 4. «Nabava male vrijednosti» sadrže, između ostalog, pragove vrijednosti nabave, a koji znače kriterij za određivanje nabave male vrijednosti, te je za robe i usluge predviđen iznos od 300.000,00 kuna (bez PDV) i manje, dok je za radove predviđen iznos od 500.000,00 kuna (bez PDV) i manje. Za razliku od važećih propisa, na temelju kojih se prilikom provođenja postupaka nabave male vrijednosti koriste postupci propisani Uredbom o postupku nabave roba, radova i usluga male vrijednosti, po novom Zakonu naručitelji, prilikom sklapanja ugovora o javnoj nabavi male vrijednosti, mogu koristiti otvoreni postupak javne nabave, ograničeni postupak javne nabave, pregovarački postupak javne nabave,

okvirni sporazum i elektroničku dražbu. Osim toga, do stupanja na snagu novog Zakona, naručitelji mogu nabaviti izravnim ugovaranjem, znači bez provedbe postupka javnog ili ograničenog prikupljanja ponuda, istovrsnu robu, usluge i radove u vrijednosti do 20.000,00 kuna (bez PDV) u jednoj proračunskoj ili poslovnoj godini. No, sukladno stavku 2. članka 129. novog Zakona ta granica je povećana na 70.000,00 kuna (bez PDV), te je dan izbor naručiteljima da mogu provoditi postupke javne nabave propisane novim Zakonom. Stavkom 1. članka 32. Zakona propisana je obveza naručitelja da u Elektroničkom oglasniku javne nabave u NN objavljuje samo nabave čija je procijenjena vrijednost jednaka ili veća od 70.000,00 kuna.

PRAVNA ZAŠTITA

Odredbe dijela 5. «Pravna zaštita» sadrže odredbe o postupku pravne zaštite i građanskopravne odredbe. Aktivno legitimirani za traženje zaštite prava su natjecatelj ili ponuditelj u postupku javne nabave, ali i svaki drugi gospodarski subjekt koji ima pravni interes za dobivanje ugovora o javnoj nabavi u predmetnoj javnoj nabavi, odnosno koji je pretrpio ili bi mogao pretrpjeti štetu od navodnoga kršenja subjektivnih prava, s tim da zaštitu prava može tražiti Ured za javnu nabavu Vlade Republike Hrvatske i/ili Državno odvjetništvo. Navedeni ovlaštenici mogu tražiti zaštitu svojih prava pred Državnom komisijom za kontrolu postupaka javne nabave protiv odluke, radnje, propuštanja radnje naručitelja koju je na temelju Zakona trebalo obaviti, te postupaka na koje se mora primijeniti Zakon. Znatna novost u Zakonu sastoji se u ukidanju instituta prigovora na odluku o odabiru najpovoljnije ponude, jer se žalba izjavljuje Državnoj komisiji, a predaje naručitelju, o čemu će u nastavku biti riječi. Važeći postupak pravne zaštite, podnošenjem prigovora naručitelju te nakon toga u slučaju negativnog odgovora naručitelja ili nepostupanja naručitelja po prigovoru, žalbe Državnoj komisiji, predstavlja dvostupanjsku kontrolu postupaka javne nabave, s tim da nije omogućeno ulaganje pravnog lijeka u svim stadijima postupka javne nabave, čime se usporava cijeli postupak, a time i pružanje pravne zaštite.

Daljnja bitna novina je članak 140. «Bitne povrede Zakona», čime se želi naglasiti kontrola postupaka od strane Državne komisije za kontrolu postupaka javne nabave samo u okviru zahtjeva iz žalbe odnosno činjenica da to tijelo ex officio pazi na bitne povrede Zakona koje se očituju u slijedećem:

1. provođenje postupka javne nabave bez donošenja odluke o početku postupka javne nabave, sa sadržajem određenim člankom 13. stavak 5. Zakona,
2. neusklađenost dokumentacije za nadmetanje sa Zakonom, koja je dovela ili koja je mogla dovesti do diskriminacije ponuditelja ili ograničenja tržišnog nadmetanja,
3. objave postupaka javne nabave koje nisu u skladu sa Zakonom,

4. propusti vezani za postupak otvaranja ponuda, propusti vezani za ocjenu zahtjeva za sudjelovanje,
5. propusti vezani za postupak pregleda, ocjene i odabira ponuda,
6. odabir ponude čija je ukupna cijena veća od planiranih sredstava za nabavu,
7. odabir ponude koja nije najpovoljnija,
8. odabir neprihvatljive ponude.

Člankom 142. naglašeno je nastojanje stranaka postupka i Državne komisije da spor riješe mirnim putem.

Postupak pravne zaštite započinje predajom žalbe naručitelju odnosno zahtjeva za poništenje postupka javne nabave zbog nedostavljanja dokumentacije Državnoj komisiji, sukladno članku 154. stavku 1. Zakona. Žalba se izjavljuje Državnoj komisiji, a predaje naručitelju u pisanom obliku izravno ili preporučenom poštanskom pošiljkom, kao i elektroničkim putem ako su za to ostvareni obostrani uvjeti dostavljanja elektroničkih isprava u skladu s odredbama o elektroničkom potpisu, s tim da je žalitelj dužan istodobno jedan primjerak žalbe na isti način podnijeti Državnoj komisiji.

Značajna novost u Zakonu je mogućnost kontrole postupka nabave i ulaganje zahtjeva u svim fazama postupka nabave, o čemu govori stavak 2. članka 147. kada utvrđuje da se žalba izjavljuje u roku osam dana, odnosno u roku od tri dana u postupcima nabave male vrijednosti, od dana:

1. objave o javnoj nabavi u odnosu na podatke, radnje, postupke i nečinjenja iz objave,
2. otvaranja ponuda u odnosu na radnje, postupke, nečinjenja vezana uz dokumentaciju nabave te postupak otvaranja ponuda,
3. primitka odluke kojom se odlučuje o pojedinačnom pravu iz javne nabave u odnosu na postupak pregleda i ocjene sposobnosti te postupak pregleda, ocjene i odabira ponude,
4. isteka roka za donošenje odluke o pojedinačnim pravima iz javne nabave iz točke 3. ovoga stavka,
5. saznanja za postupak nabave proveden na način suprotan Zakonu, a najkasnije u roku godine dana od dana kada je taj postupak proveden.

Žalitelj koji je propustio izjaviti žalbu prema odredbama stavka 2. članka 147., gubi pravo tražiti ispitivanje zakonitosti u kasnijoj fazi postupka.

S obzirom da novi Zakon omogućava ulaganje zahtjeva za zaštitu prava u različitim fazama postupka javne nabave, odjeljak 4. glave I. 5. dijela regulira pitanja vezana za prijedlog za određivanje privremene mjere osiguranja i za zahtjev za odobrenje nastavka postupka javne nabave.

Naručitelj je dužan u roku pet dana od zaprimanja žalbe, Državnoj komisiji dostaviti:

1. žalbu sa svim priložima u izvorniku s podatkom i dokazom o vremenu njezina uručenja,
2. obrazloženi odgovor na žalbu s očitovanjem o činjeničnim i pravnim navodima te o žalbenom zahtjevu, kronologiju postupka javne nabave s navodima o bitnim elementima postupka javne nabave (procijenjena vrijednost nabave, podaci o objavi o javnoj nabavi, postupak otvaranja ponuda, postupak pregleda i ocjene ponuda, odluka o odabiru i dr.),
3. cjelovitu dokumentaciju postupka s popisom priloga,
4. neizmijenjene cjelovite izvornike ponuda ponuditelja, a najmanje žalitelja, odabranog te onih sposobnih ponuditelja koji omogućavaju postupak odabira,
5. druge dokaze na okolnosti postojanja pretpostavki za donošenje zakonite odluke, radnji, propuštanja ili pak postupaka.

Naručitelj nije dužan dostaviti naprijed navedenu dokumentaciju ukoliko, nakon zaprimanja žalbe, nađe da je ona djelomično ili u cijelosti osnovana kada može, ispraviti radnju, poduzeti činjenje ili provesti drugi postupak, ili može postojeću odluku staviti izvan snage i zamijeniti je drugom odlukom, ili poništiti postupak javne nabave te o tome obavijestiti sudionike postupka na način određen Zakonom u roku pet dana od primitka žalbe. Protiv nove odluke, činjenja, nečinjenja i postupka ima se pravo žalbe pod uvjetima iz Zakona. Naručitelj koji se koristio navedenim ovlastima dužan je o tome izvijestiti Državnu komisiju, uz dostavu izvornika nove odluke i dokaza o dostavi odluke svim sudionicima u postupku odabira.

Naručiteljeve ovlasti glede postupanja u vezi s izjavljenom žalbom ne obuhvaćaju odbacivanje žalbe zbog nenadležnosti, nedopuštenosti, neurednosti, nepravodobnosti i zbog toga što je izjavljena od neovlaštene osobe.

Državna komisija u žalbenim predmetima odlučuje na sjednici vijeća, koja nije javna, u roku 15 dana od kompletiranja dokumentacije spisa. U postupku pravne zaštite Državna komisija može:

1. obustaviti postupak zbog odustanka od žalbe,
2. odbaciti žalbu zbog nenadležnosti, nedopuštenosti, neurednosti, nepravodobnosti i zbog toga što je izjavljena od neovlaštene osobe,
3. odbiti žalbu zbog neosnovanosti,
4. poništiti odluku, postupak ili radnju u dijelu kojem je zahvaćena nezakonitošću,
5. proglasiti odluku o pojedinačnim pravima ili postupak ništavim ako je u postupku javne nabave učinjena kakva nepravilnost koja je razlog ništavosti prema odredbama ovoga Zakona i zakona kojim se uređuje upravni postupak,
6. odlučiti o nagodbi sklopljenoj u postupku pred Državnom komisijom,

7. odlučiti o zahtjevu za naknadu troškova žalbenog postupka,
8. odlučiti o određivanju privremene mjere na način određen ovim Zakonom,
9. odlučiti o prijedlogu za nastavak postupka javne nabave.

U Zakonu je člankom 161. predviđeno održavanje usmene rasprave i to na prijedlog stranaka ili na inicijativu Državne komisije, kada je to potrebno zbog razjašnjenja složenoga činjeničnog stanja ili pravnog pitanja. Usmena je rasprava javna, s tim da javnost može biti isključena zbog potrebe čuvanja poslovne, vojne ili službene tajne.

Stranke mogu tijekom cijeloga postupka pred Državnom komisijom sklopiti nagodbu. Sporazum o nagodbi unosi se u zapisnik. Nagodbu sklopljenu u postupku pred Državnom komisijom odobrit će vijeće pod uvjetom da ona ne vrijeđa prisilne odredbe Zakona i pravila javnog morala ili pravne interese trećih osoba.

U glavi II. nalaze se odredbe o razlozima za ništetnost ugovora o javnoj nabavi kojih, s obzirom na novine i izmjene u novom Zakonu, ima mnogo više nego u važećem Zakonu.

Osim toga, kao novina, u glavi II. sadržane su odredbe o pravu gospodarskih subjekata da od naručitelja, koji povrijede odredbe Zakona ili provedbenih propisa na temelju Zakona, zahtijevaju naknadu troškova za pripremu ponude i troškova sudjelovanja u postupku javne nabave, te se za to propisuje nadležnost općinskog suda prema mjestu sjedišta naručitelja.

URED ZA JAVNU NABAVU VLADE REPUBLIKE HRVATSKE

U 6. dijelu Zakona o javnoj nabavi koji nosi naslov «URED ZA JAVNU NABAVU VLADE REPUBLIKE HRVATSKE» uvode se kvalitativno nove ovlasti i organizacija Ureda za javnu nabavu Vlade Republike Hrvatske u smislu preventivno-instruktivnog djelovanja i kroz pripremu i provedbu izobrazbe, usavršavanja i certificiranje zaposlenika ili sudionika u postupku javne nabave.

PREKRŠAJNE, PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Na kraju Zakona nalazi se 7. dio koji nosi naslov «Prekršajne odredbe» i 8. dio «Prijelazne i završne odredbe». Člankom 175. određeno je da će se postupci nabave pokrenuti do 01.01.2008. godine u kojima nisu sklopljeni ugovori o nabavi, ili u povodu kojih se vode sudski ili koji drugi postupci, dovršiti prema odredbama Zakona o javnoj nabavi koji je na snazi u vrijeme započinjanja postupka nabave, kao i to da su naručitelji obvezni postupke javne nabave za robe, radove i usluge za koje su sklopljeni ugovori na neodređeno vrijeme, provesti u roku 12 mjeseci od dana stupanja na snagu Zakona, dakle, do 01.01.2009. godine. Zakon stupa na snagu 01. siječnja 2008. osim odredaba koje se odnose na obveze prema institucijama Europske unije, a koje stupaju na snagu na dan prijama Republike Hrvatske u Europsku uniju.

ZAKLJUČAK

Kako u Europskoj uniji tako i u Republici Hrvatskoj područje javne nabave, kao mlade pravne grane, obilježava ubrzana normativizacija i razvoj pravne prakse, kao i izuzetna pozornost cjelokupne, posebno političke javnosti. Vrlo je bitno imati kvalitetan zakonodavni okvir prilagođen aktualnom elektroničkom načinu komuniciranja zadržavajući stabilnu osnovnu strukturu i izbjegavajući nepotrebne zakonodavne promjene, koje bi mogle ugroziti pravnu sigurnost i predvidivost. Novi Zakon o javnoj nabavi posljedica je ispunjavanja obveza koje je RH preuzela potpisivanjem SSP, kao i sustavnijeg i učinkovitijeg reguliranja ove pravne discipline.

Učinkovitiji sustav javne nabave, čemu se teži novim Zakonom o javnoj nabavi, će dovesti ne samo do poboljšanja u kvaliteti javnih usluga, roba ili radova, ekonomskog rasta, slobodnog tržišnog natjecanja, otvaranja novih radnih mjesta, nego će i pridonijeti borbi protiv korupcije.

LITERATURA

1. Zakon o javnoj nabavi (NN broj 117/01 i 92/05)
2. Zakon o javnoj nabavi (NN broj 110/07)
3. <http://www.javnanabava.hr>
4. Uredba broj 2195/2002 Europskog parlamenta i Vijeća od 5. studenog 2002. o jedinstvenom riječniku nabave (CPV – Common Procurement Vocabulary)
5. Smjernica broj 2004/18/EZ Europskoga parlamenta i Vijeća od 31. ožujka 2004. o koordinaciji postupaka za dodjelu ugovora o javnim radovima, ugovora o javnoj nabavi roba te ugovora o pružanju javnih usluga
6. Smjernica broj 2004/17/EZ Europskoga parlamenta i Vijeća od 31. ožujka 2004. kojom se usklađuju postupci nabave subjekata koji djeluju u sektoru vodnog gospodarstva, energetske i prometne te sektoru poštanskih usluga.